

OBSAH

Předmluva (Dr. iur. et JUDr. Helena Krejčíková, Ph.D.)	11
1. Úvod	15
2. Terminologie a teoretické otázky	21
2.1 Terminologie	21
2.2 Mens rea: intence a zavinění	26
2.3 Princip dvojího účinku	36
2.4 Kauzalita	39
2.5 Komisivní a omisivní akty (killing and letting die)	40
2.6 Koncept medicínsky marného postupu v právu	44
2.7 Eutanazie v nacistickém Německu	47
2.8 Rozhodování Evropského soudu pro lidská práva	53
2.8.1 Prettyová v. Spojené království, č. 2346/2002	54
2.8.2 Haas v. Švýcarsko, č. 31322/07	56
2.8.3 Grossová v. Švýcarsko, č. 67810/10	57
2.8.4 Glass v. Spojené království, č. 61827/00	58
2.8.5 Lambert a další v. Francie, 46043/14	59
3. Nizozemsko	63
3.1 Kulturní a právní prostředí v Nizozemsku, medicínská praxe	64
3.2 Vývoj beztrestnosti eutanazie – jednotlivé soudní případy	74
3.2.1 Tři případy před rokem 1945 kvalifikované jako „zabití na žádost“	74
3.2.2 Případ z roku 1952, Eidhoven	75
3.2.3 Případ Mia Versluisová, 1967	76

3.2.4	Případ Postmová, Leeuwarden, 1973	77
3.2.5	Případ Wertheimová, Rotterdam, 1981	82
3.2.6	Případ Schoonheim, Nejvyšší soud, 1984	86
3.2.7	Případ Polsová, Nejvyšší soud 1982	88
3.2.8	Případ Admiraal, Okresní soud v Haagu, 1985	90
3.2.9	Případ Duintjer, odvolací soud Haag 1985	91
3.2.10	Případ dr. K.	91
3.2.11	Případ Kors, Nejvyšší soud 1990	92
3.2.12	Případ Chabot, Nejvyšší soud, 1994	94
3.2.13	Případ Prins, Alkmaar, Amsterdam 1995	96
3.2.14	Případ Kadijk, Gronningen, odvolací soud Leeuwarden	98
3.2.15	Případ Sutorius, Haarlem, odvolací soud Amsterdam	99
3.2.16	Případ van Oijen, Amsterdam	100
3.2.17	Shrnutí judikatury a stručná analýza	101
3.3	Zákon o beztrestnosti eutanazie	103
3.4	Změny v přístupu k asistované smrti v Nizozemsku. Posunuje se nizozemská praxe na šikmé ploše?	114
3.4.1	Výsledky neprokazují existenci kluzkého svahu	120
3.4.2	Kluzký svah existuje – problém terminologie a zkreslení výsledků	121
3.4.3	Kluzký svah a judikatura. Stále více jsou akceptována jednání, která jsou kontroverznější	124
3.4.4	Nevyžádaná a nucená eutanazie – vzrůstající počet?	127
3.4.5	Nevyžádaná eutanazie u novorozenců a dětí	129
3.4.6	Porušování podmínek	130
3.4.7	Jiné státy. Komparace lékařsky asistovaných úmrtí bez přímé žádosti	133
3.5	Závěr	137
4.	Belgie	145
4.1	Stručné shrnutí historie a politické uspořádání. Ústavní systém	145

4.2	Debaty předcházející přijetí zákona a legislativní proces	148
4.3	Právní situace v roce 2002 před nabytím účinnosti zákona o eutanazii. Znění nového zákona	150
4.4	Medicínská praxe po nabytí účinnosti zákona. Sporné případy eutanazie	158
4.5	Eutanazie pro nezletilé – přijetí novely zákona v roce 2014	162
4.6	Shrnutí	164
5.	Švýcarsko	167
5.1	Stručné shrnutí historie a politické uspořádání. Ústavní systém	167
5.2	Trestní zákoník z roku 1938 a jeho současné znění. Jednotlivá významná ustanovení k asistované smrti	169
5.3	Jednotlivé typy medicínského jednání na konci života a jejich trestnost	173
5.3.1	Pasivní eutanazie (<i>passive Sterbehilfe</i>) spočívající v nepokračování nebo nezahajování život prodlužující léčby.	174
5.3.2	Nepřímá eutanazie (<i>indirekte Sterbehilfe</i>)	175
5.3.3	Vyžádaná a nevyžádaná aktivní eutanazie (<i>freiwillige aktive Sterbehilfe</i>)	176
5.3.4	Asistovaná sebevražda	176
5.4	Shrnutí	183
6.	Aktuální změny – Německo a Francie	187
6.1	Německo	187
6.2	Francie	194
7.	Přístup k eutanazii v České republice	201
7.1	Historie eutanazie v ČR	202
7.2	Moderní pokusy o novou právní trestněprávní úpravu v letech 1989–2010	212
7.3	Nový trestní zákoník a současná právní situace	217
7.3.1	Aktivní vyžádaná eutanazie	219

7.3.2	Pasivní eutanazie	223
7.3.3	Nezahájení život udržující léčby („withholding“) a nepokračování v život udržující léčbě („withdrawing“)	225
7.3.4	Vůle pacienta v případě nezahájení nebo nepokračování kurativní zdravotní péče	235
7.3.5	Odpojení od přístroje	237
7.3.6	Nepřímá eutanazie – urychlení smrti podáváním bolest snižujícími léčivy (<i>hastening death</i>)	239
7.3.7	Okolnosti vylučující protiprávnost činu	240
7.4	Shrnutí	242
	8. Závěr	247
8.1	Kluzký svah	247
8.1.1	Autonomie	248
8.1.2	Kontrola nad jednáním lékařů	249
8.1.3	Legislativní změny	251
8.1.4	Shrnutí	252
8.2	Jednotlivé země EU a jejich právní úprava – krátké shrnutí	253
	Použitá literatura	259
	Jmenný rejstřík	275
	Věcný rejstřík	279